

การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงดุริยางค์กีตาร์
ของอาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์
กรณีศึกษาเพลง “อารากอน” ของ ไอแซก อัลเบนิซ
Arrangement for Guitar Orchestra of Pongpat Pongpradit
Study “Aragon” of Isaac Albaniz

นัทธพงศ์ คงประพันธ์^{*1}

Nattapong kongprapan^{*1}

บทคัดย่อ

การวิจัยการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงดุริยางค์กีตาร์ ของอาจารย์ พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ กรณีศึกษาเพลง “อารากอน” ของ ไอแซก อัลเบนิซ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียบเรียงเสียงประสานวงดุริยางค์กีตาร์ของ อาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบในการเรียบเรียงบทเพลง ได้ปรับเปลี่ยนท่วงทำนองเสียง โดยการเน้นให้เล่นในคีย์ที่มีการเล่นสายเปิด เพื่อให้เหมาะสมกับการบรรเลงด้วยกีตาร์ โดยควรคำนึงถึงทำนองหลัก (Melody) จังหวะ (Rhythm) ของเพลงต้นฉบับ โดยจะต้องคำนึงถึงศักยภาพของผู้บรรเลงด้วย

คำสำคัญ : การเรียบเรียงเสียงประสาน / วงดุริยางค์กีตาร์ / พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์

* Corresponding author, email: stistang0202@gmail.com

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตะวันตก วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

¹ Student of Western Music Department, College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

Abstracts

The research studies Pongpat Pongpradit's Music Arrangement for Guitar Orchestra, Case Study “Aragon” by Isaac Albani has a purpose to study the styles of music Arrangement.

The results showed that music Arrangement style adjusts by the clefs and key signatures by focusing on playing in the key with the open strings to be suitable for playing with the guitar by consider the melody, rhythm of original music by consider the potential of the performers.

Keywords: Arrangement / Guitar Orchestra / Pongpat Pongpradit

บทนำ

กีตาร์คลาสสิก เป็นเครื่องดนตรีตะวันตกที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศสเปน โดยวิวัฒนาการมาจากเครื่องดนตรีที่เรียกว่า ลูท (Lute) ด้วยเอกลักษณ์ทางเสียงที่นุ่มนวลไพเราะแตกต่างไปจากกีตาร์ประเภทอื่น ๆ อีกทั้งบทเพลงสำหรับกีตาร์คลาสสิกมีระเบียบแบบแผน ในด้านการบรรเลงและคีตลักษณ์ ทำให้ในปัจจุบันมีผู้นิยมบรรเลงกีตาร์คลาสสิกแพร่หลายไปทั่วโลก รวมทั้งในประเทศไทย เนื่องจากเครื่องดนตรีชนิดนี้สามารถบรรเลงทำนองไปพร้อม ๆ กันกับเสียงประสานได้ ทำให้มีการเรียบเรียงบทเพลงต่าง ๆ มากมายสำหรับบรรเลงด้วยกีตาร์คลาสสิก เช่น เพลงคลาสสิก เพลงบลูส์ เพลงแจ๊ส เพลงป๊อปปูลาร์ เป็นต้น และในประเทศไทยนั้นได้มีการเรียบเรียงเพลงสำหรับบรรเลงด้วยกีตาร์คลาสสิกไว้ เช่น เพลงไทยเดิม เพลงพระราชนิพนธ์ เพลงไทยเดิม เพลงพื้นบ้าน เป็นต้น (ชัชชญา กัญญา, 2555)

วงดุริยางค์กีตาร์ (Guitar orchestra) คือวงดนตรีที่มีลักษณะคล้ายกันกับวงเครื่องทองเหลือง วงเครื่องสายควอร์เต็ต และวงรีคอร์เดอร์คอร์นสอร์ท ที่เอาเครื่องดนตรีที่มีพื้นฐาน ตระกูล หรือกลุ่มเดียวกัน มีขนาดแตกต่างกันมารวมเข้าด้วยกันและบรรเลงออกมา ทำให้เกิดเสียงที่เต็มพลังนุ่มนวลและก้องกังวาน ดังนั้น

วงดุริยางค์กีตาร์ หมายถึง วงดนตรีที่ใช้บรรเลงมากกว่า 1 คนในแต่ละแนวของบทเพลงและประกอบไปด้วยกีตาร์ที่มีขนาดแตกต่างกันทั้งตัวที่เล็กกว่า หรือตัวที่ใหญ่กว่ากีตาร์คลาสสิกปกติทั่วไป

สำหรับบทประพันธ์สำหรับกีตาร์คลาสสิกในประเทศไทยนั้นมักมีรูปแบบวงคูโอ ทรีโอ ควอร์เตต มากกว่ารูปแบบของวงดุริยางค์กีตาร์ การเรียบเรียงบทเพลงสำหรับวงกีตาร์คลาสสิกในรูปแบบของวงดุริยางค์กีตาร์ จึงมีความน่าสนใจและควรศึกษาทั้งในเรื่องการใช้ทฤษฎี และการใช้เทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์ของกีตาร์คลาสสิก

อาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ ปัจจุบันเป็นหัวหน้าภาควิชากีตาร์คลาสสิกของมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นผู้ก่อตั้งกลุ่มเอเชียกีตาร์เฟรนด์ (Asia Guitar Friend) ทั้งยังเป็นผู้จัดงาน South East Asia (SEA) Guitar Festival เทศกาลกีตาร์ประจำปีของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และงาน Silpakorn Guitar International Festival เป็นงานที่รวบรวมนักกีตาร์คลาสสิกทั่วเอเชีย ภายในงานจะมีการแสดงคอนเสิร์ตของวงดุริยางค์กีตาร์ จากผลงานการเรียบเรียงของ อาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ ซึ่งได้นำบทเพลงต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียง มาเรียบเรียงใหม่ เช่น เพลง Eine Kleine Nachtmusik ของ W.A .Mozart เพลง Hungarian March ของ Hector Berlioz เพลง Asturias (Leyenda) ของ Isaac Albéniz เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์ อาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ ในเรื่องการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงดุริยางค์กีตาร์ กรณีศึกษาเพลง อารากอน ของไอแซก อัลเบนิซ ถึงองค์ประกอบของหลักการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงวิธี การเลือกจัดวางช่วงเสียง การเลือกใช้เทคนิคการบรรเลงกีตาร์คลาสสิกในการเรียบเรียงเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับบทเพลง อีกทั้งเป็นแนวทางสำหรับการเรียบเรียงเสียงประสานและเพิ่มข้อมูลแหล่งความรู้ในเชิงวิชาการด้านศาสตร์การเรียบเรียงบทเพลงสำหรับวงกีตาร์คลาสสิก และทำการเผยแพร่ความรู้ให้เป็นสาธารณะแก่ผู้สนใจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษารูปแบบการเรียบเรียงเสียงประสานวงดุริยางค์กีตาร์ของ อาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ กรณีศึกษาเพลง “อารากอน” ของ ไอแซก อัลเบนิซ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบถึงรูปแบบการเรียบเรียงเสียงประสานวงดุริยางค์กีตาร์ของ อาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. บุคคลที่ใช้ในการศึกษา คือ อาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์
2. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาในช่วงเวลา เดือนสิงหาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2563

3.ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษารูปแบบการเรียบเรียงเสียงประสานของอาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ ตัวอย่างบทเพลง อารากอน ของไอแซก อัลเบนิซ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 3.1. รูปแบบที่ใช้ในการจัดวงดุริยางค์กีตาร์
- 3.2. การเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงโดยใช้กีตาร์ 6 แนว
- 3.3. วิธีการเลือกจัดวางช่วงเสียง
- 3.4. องค์ประกอบของหลักการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลง
 - 3.4.1 การเลือกใช้น้เสียง
 - 3.4.2 การเลือกใช้คอร์ด
 - 3.4.3 การเลือกใช้ชิ้นคู่
 - 3.4.4 การเลือกใช้ชิ้นคู่สอดประสานทำนองในแต่ละช่วงของบทเพลง
- 3.5. การเลือกใช้เทคนิคการบรรเลงกีตาร์คลาสสิก

3.5.1 การอดสาย (Pizzicato)

3.5.2 การกวาดสาย (Rasgueado)

3.5.3 การเล่นร็วโน้ต (Tremolo)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและรูปแบบการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงดุริยางค์กีตาร์ ของอาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการและเก็บรวบรวม ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดเกี่ยวกับแนวคิดและรูปแบบการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงดุริยางค์กีตาร์ ของอาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแนวคิดและรูปแบบการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงดุริยางค์กีตาร์
2. สร้างแบบกำหนดประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์ตามแบบกำหนดประเด็นที่ตั้งไว้
3. นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างส่งอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบให้คำแนะนำและแก้ไข
4. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence) ก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

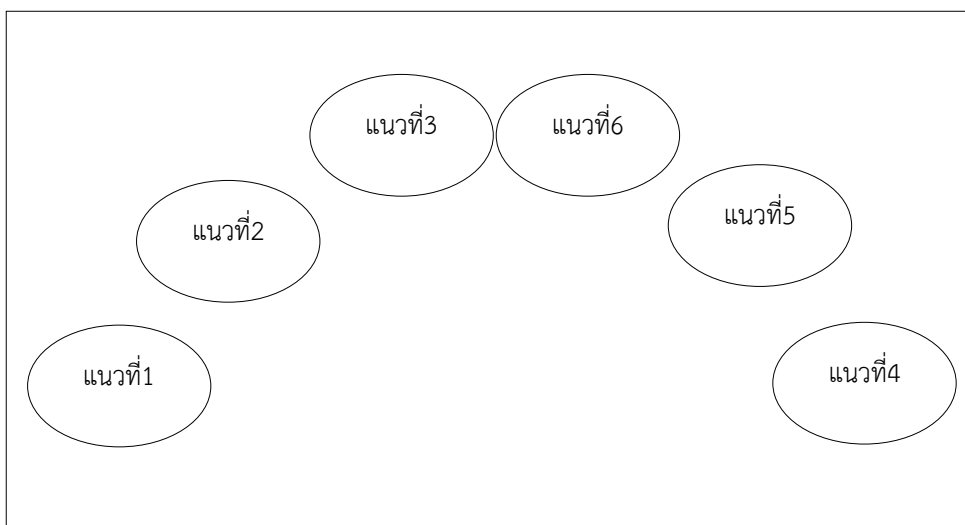
1. ผู้วิจัยติดต่ออาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ

2. นัดหมายวันและเวลาผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์
4. นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ผลการวิจัย

1. รูปแบบที่ใช้ในการจัดวงดุริยางค์กีตาร์

การจัดวงดุริยางค์กีตาร์กำหนดให้จัดวงอยู่ในรูปแบบเครื่องวงกลมตามแบบการจัดวงดนตรีสากลทั่วไป

ภาพที่ 1 การจัดวงดุริยางค์กีตาร์

ที่มา : นัทพงษ์ คงประพันธ์ (2563)

2. การเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงโดยใช้กีตาร์ 6 แนว

การเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงโดยใช้กีตาร์ 6 แนว เป็นการเพิ่มศักยภาพในการนำเสนอบทเพลงให้เกิดความหนาแน่นของเนื้อดนตรี (Texture) โดยเน้นแนวที่ 5 และ แนวที่ 6 ให้เล่นประสานโน้ตแนวทำนองหลัก ในลักษณะของการประสานเสียงคู่แปด และคู่หนึ่งเพื่อให้เสียงทำนองโดดเด่นขึ้นมา รวมถึงการเล่น

แนวสอดแทรกเพื่อเติมช่องว่างช่วงพักของประโยคเพลง ทำให้เกิดความหนาแน่นของเสียง

3. วิธีการเลือกจัดวางช่วงเสียง

การจัดวางวงดุริยางค์กีตาร์เรียงลำดับจากซ้ายไปขวา โดยเริ่มจาก แนวที่ 1, 2, 3, 6, 5 และ 4 คือ แนวที่ 1 และ แนวที่ 4 รับหน้าที่หลักในการสลับกันบรรเลงทำนองหลักของเพลงที่ใช้ช่วงเสียงที่สูง โดยมีแนวที่ 2 และ 5 ทำหน้าที่บรรเลงทำนองประสานช่วงเสียงกลาง และแนวที่ 3 และ 6 บรรเลงแนวทำนองเสียงต่ำเป็นหลัก เพื่อความสมดุลของการรวมวง โดยแต่ละแนวสามารถสลับเปลี่ยนหน้าที่กันได้ อย่างอิสระเช่นกัน

The image shows a musical score for guitar with six staves. The score is in 3/4 time and D major. The first staff is the main melody with triplets. The second and third staves are accompaniment. The fourth staff is a bass line with triplets. The fifth and sixth staves are accompaniment. The score is marked with *pp* (pianissimo) and *pizz.* (pizzicato).

แนวทำนองหลัก
แนวทำนองหลัก
แนวเบส/คอร์ด
แนวทำนองหลัก
แนวทำนองประสาน
แนวเบส/คอร์ด

ภาพที่ 2 การจัดวางช่วงเสียง ห้องที่ 1 – 6

13

เปลี่ยนเป็นแนว
ทำนองหลัก

เปลี่ยนเป็นแนว
ทำนอง
ประสาน

pizz.

pizz.

ภาพที่ 3 การจัดวางช่วงเสียง ห้องที่ 13 - 18

49

ff

แนวทำนอง

ff

ชั้นคู่ 8

ff

ชั้นคู่ 8

ff

คอร์ด

ff

ff

ภาพที่ 4 การจัดวางช่วงเสียง ห้องที่ 49 - 54

80 *Andante*

เปลี่ยนเป็นแนวทำนองหลัก

แนวทำนอง

คอร์ด

ภาพที่ 5 การจัดวางช่วงเสียง ห้องที่ 80 - 86

14 *rit.* *molto rit.* ♩ = 80

156

แนวทำนองหลัก

เปลี่ยนเป็นคอร์ด

แนวทำนองประสาน

ชั้นคู่ 8

แนวทำนองประสาน

แนวเบส/คอร์ด

ภาพที่ 6 การจัดวางช่วงเสียง ห้องที่ 156 - 160

4. องค์ประกอบของหลักการเรียงเรียงเสียงประสานบทเพลง อารากอน สำหรับ วงดุริยางค์กีตาร์

4.1 การเลือกใช้นับไดเสียง

อาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์เลือกใช้นับไดเสียงดี เมเจอร์ เป็นหลัก โดยคำนึงถึงศักยภาพในการบรรเลงด้วยกีตาร์ มีการให้แนวกีตาร์ที่ 6 ปรับสายที่ 6 จากเสียง E เป็นเสียง D เพื่อเพิ่มความกว้างของช่วงเสียง โดยบทเพลงจะมีการย้ายนับไดเสียงบ่อยครั้ง

4.2 การเลือกใช้คอร์ด

ยังคงรักษารูปแบบเดิมตามต้นฉบับแต่มีการปรับเปลี่ยนนับไดเสียง ตัวอย่างภาพที่ 7 และ 8 ในท่อน A ห้องที่ 1 และ ห้องที่ 2 จะใช้คอร์ด I และในห้องที่ 2 จังหวะสุดท้ายจะใช้คอร์ด V7 และตามด้วยคอร์ด I จากนั้นดำเนินคอร์ดต่อกันเป็นชุด

Vivace ♩ = 180

I V7 I V7 I V7

The image shows a musical score for guitar in 3/4 time, marked 'Vivace' with a tempo of 180 beats per minute. The key signature has two sharps (F# and C#). The score is divided into two systems. Above the first system, there are boxes containing the chords I, V7, and I. Above the second system, there are boxes containing V7, I, and V7. The score includes dynamics like 'pp' (pianissimo) and 'pizz.' (pizzicato), and articulation like triplets. The guitar part is written in a single staff with a treble clef.

ภาพที่ 7 รูปแบบคอร์ดท่อน A ห้องที่ 1 – 6

4.3 การเลือกใช้ชิ้นคู่

ไม่แตกต่างจากเพลงต้นฉบับแต่มีการเพิ่มคู่ 8 เพื่อความหนาแน่นของเสียงในช่วงทำนองที่สำคัญ ให้เน้นดังและมีมิติมากขึ้น และจะเน้นการใช้ชิ้นคู่ที่ให้เสียง กลมกล่อม ได้แก่ 3 เมเจอร์ และชิ้นคู่ 8 เพอร์เฟค

4.4 การเลือกใช้ชิ้นคู่สอดประสานทำนองในแต่ละช่วงของบทเพลง

ยึดหลักการใช้เสียงประสานแบบต้นฉบับ โดยพิจารณาการเลือกปฏิบัติทำนองสอดประสานให้อยู่ในแนวการปฏิบัติกีตาร์ที่แตกต่างกัน

5. การเลือกใช้เทคนิคการบรรเลงกีตาร์คลาสสิก

5.1 การอดสาย (Pizzicato)

เพื่อสร้างสีสันของเสียงกีตาร์ให้มีลักษณะหนาทึบ ไม่ดังกังวาน ซึ่งจะใช้เทคนิคนี้เมื่อต้องการได้เสียงที่เบาและสั้น

The image shows a musical score for guitar with six staves. The first staff is the treble clef, and the fifth staff is the bass clef. The score is in G major and 4/4 time. A box highlights measures 57-61, where the guitar is played with a muted, percussive sound (Pizzicato). The score includes various chords and melodic lines.

ภาพที่ 8 ตัวอย่างการเลือกใช้เทคนิคการอดสายห้องที่ 57- 61

5.2 การกวาดสาย (Rasgueado)

เพื่อเพิ่มสีสันของเสียงกีตาร์ ซึ่งจะใช้เทคนิคนี้เมื่อต้องการได้เสียงคอร์ดที่ตั้งและกระแทก เป็นการบรรเลงคอร์ดโดยตีโน้ตแต่ละตัวอย่างรวดเร็ว

ภาพที่ 9 ตัวอย่างการเลือกใช้เทคนิคการกวาดสาย ห้องที่ 161 – 166

5.3 การเล่นร็วโน้ต (Tremolo)

เพื่อเพิ่มสีสันของเสียงกีตาร์ ซึ่งจะใช้เทคนิคนี้ควบคู่กับการปฏิบัติโน้ตทำนองหลัก เพื่อเพิ่มความชัดเจนของโน้ตที่มีค่าน้อยยาว

ภาพที่ 10 ตัวอย่างการเลือกใช้เทคนิคการกวาดสาย และการเล่นร็วโน้ต ห้องที่ 159 - 160

6. ปัญหาที่พบในขณะที่ทำการเรียบเรียงบทเพลง

เมื่อผู้เรียบเรียง เรียบเรียงบทเพลงเสร็จสิ้นมีการทดลองเล่นจริง เพื่อปรับปรุงและแก้ไขปัญหาบางเทคนิค ซึ่งผู้บรรเลงไม่สามารถปฏิบัติได้จึงทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนแก้ไขให้สมบูรณ์

7. คำแนะนำสำหรับผู้ที่มีความสนใจต้องการเรียบเรียงบทเพลงสำหรับวงกีตาร์คลาสสิก หรือนักศึกษาที่เรียนเครื่องมือนอกกีตาร์คลาสสิก

- 7.1 ควรรู้จักเพลงที่ประพันธ์หรือเรียบเรียงสำหรับกีตาร์คลาสสิก
- 7.2 ควรฟังเครื่องดนตรีชิ้นอื่นและจินตนาการเสียงเป็นกีตาร์คลาสสิก
- 7.3 ควรฝึกฝนการปฏิบัติ และ ศึกษาการเรียบเรียงบทเพลง
- 7.4 ควรคำนึงถึงทำนองหลัก และทำนองประสาน เพิ่มเทคนิคให้มีความหลากหลายเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ
- 7.5 ควรคำนึงถึงศักยภาพของผู้บรรเลง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงดุริยางค์กีตาร์ ของ อาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ กรณีศึกษาเพลง “อารากอน” ของ ไอแซก อัลเบนิซ ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้ รูปแบบในการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงดุริยางค์กีตาร์ จากกรณีศึกษาเพลง “อารากอน” ของ ไอแซก อัลเบนิซ อาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ได้ปรับเปลี่ยนท่วงทำนองเสียง หรือคีย์เพลง โดยการเน้นให้เล่นในคีย์ที่มีการเล่นสายเปิด เพื่อให้เหมาะสมกับการบรรเลงด้วยกีตาร์ โดยควรคำนึงถึงทำนองหลัก (Melody) จังหวะ (Rhythm) ของเพลงต้นฉบับ โดยผู้เรียบเรียงจะต้องมีความเข้าใจ ในเรื่องของทฤษฎีดนตรี และการประสานเสียง เพื่อที่จะประยุกต์ใช้กับการเรียบเรียงได้ถูกต้อง สอดคล้องกับที่ ฌ็อง-ฌัก โสคตยานูร์กซ์ (2546) กล่าวว่า การประสานเสียงเป็นวิชาที่ว่าด้วยเรื่องการผสมเสียงของโน้ตหลายตัวที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน หลักการเรียบเรียงเสียงประสานมีหลักใหญ่ ๆ ที่ต้องเรียนรู้ด้วยกัน 3 ส่วนคือ 1) ท่วงทำนอง (Melody) 2) ลีลาของเพลง (Rhythm) 3) เสียงประสาน (Harmony)

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่า นอกจากบทเพลงอารากอนแล้ว อาจารย์พงษ์พัฒน์ พงษ์ประดิษฐ์ ยังมีบทเพลงที่เรียบเรียงสำหรับวงดุริยางค์กีตาร์อีกมากมายที่น่าสนใจ เช่น เพลง Eine Kleine Nachtmusik ของ W.A .Mozart เพลง Hungarian March ของ Hector Berlioz เพลง Asturias (Leyenda) ของ Isaac Albéniz ฯลฯ ผู้วิจัย จึงเสนอให้ผู้ที่มีความสนใจในการจัดทำงานวิจัยในครั้งต่อไป ได้ศึกษาแนวคิดรูปแบบ อื่นของบทเพลงอื่น ๆ ด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและต่อยอดของงานวิจัย เล่มนี้ต่อไป

บรรณานุกรม

- ชัชชญา กัญญา. (2555). **เพลงพื้นบ้านล้านนาสำหรับกีตาร์คลาสสิกของ มนูญ พลอยประดับ**. ปริญญาานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมธี อภินันท์ธรรม. (2552). **การเรียบเรียงบทเพลงพระราชนิพนธ์ สำหรับวงกีตาร์ คลาสสิก ระดับขั้นต้นและชั้นกลาง**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณัชชา โสคติยานุรักษ์. (2546). **สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรานนท์ สังข์หมื่นนา. (2561). **เทคนิคการบรรเลงและการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับกีตาร์คลาสสิกของฮักกีไอเคิลมานน์กรณีศึกษา: อัลบั้ม อาเซียนกีตาร์**. วิทยานิพนธ์ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ตะวันตก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.